

viime aikoina on saatettu voimaan, vaikuttavat alkoholistien lukumäärään. Käsitykseni on, että sillä lainmuutoksella, jota nyt on ehdotettu, ei tule olemaan mitään huomattavampaa vaikutusta maan alkoholisti-huoltoon. Hyvän yhteistyön avulla kuntien ja ministeriön välillä voidaan mahdolliset vaikeudet varmasti voittaa.

Ed. Wickman: Jag beklagar att förhållandena äro sådana, att vårt folk under pågående nykterhetsvecka skall nödgas mottaga regeringsförslag som går ut på en försämring av alkoholistvården i vårt land. Det synes som om man på högsta ort i alltför hög grad betraktar frågan om alkoholistvården som en ekonomisk angelägenhet. Då staten blivit en fabrikant och försäljare av sådana drycker som bringar stora medborgargrupper i andlig, fysisk och ekonomisk misär, är det statens skyldighet att i så stor utsträckning som möjligt räcka en hjälpende hand till de olyckliga offren för en olycksbringande statshantering. Det är ej rätt att försvåra samhällets andliga och moraliska befolkningsskyddsverksamhet. Då man avser, att genom förordning i större utsträckning än förut ordna om alkoholistvården, hoppas nykterhetsfolket att socialministeriet skall anlägga andra än enbart ekonomiska synpunkter på frågan om den vård „samhällets olycksbarn” böra erhålla med statens hjälp. Människoliv kunna ej uppskattas i reda pengar.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

7) Ehdotus laiksi yksityisoppikoulujen valtionavusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta.

Esitellään valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 28 ja otetaan ensimmäiseen käsittelyyn siinä valmistelevasti käsitelty hallituksen esitys n:o 52, joka sisältää yllämainitun lakiehdotuksen.

Puhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 28.

Kukaan ei pyydä puheenvuoroa.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi ja asia lähetetään suureen valiokuntaan.

Puheenvuoron saatuaan lausuu

Ed. Kalliokoski: Suuri valiokunta kokoontuu tänään heti tämän eduskunnan istunnon päätyttyä.

8) Asetus eräistä valtakuntaa vahingoittaviin painokirjoituksiin kohdistuvista toimenpiteistä.

Esitellään perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 13 ja otetaan ainoaan käsittelyyn siinä valmistelevasti käsitelty mainittu aset.

Puhemies: Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 13.

Keskustelu:

Ed. Räisänen: Herra puhemies! — Herra oikeusministerin lausunto eduskunnan viime perjantain istunnossa osoitti hänessä tapahtuneen suuren mielenmuutoksen painovapauden merkitykseen nähden. Vielä vuoden 1938 valtiopäivillä, joiden jäsenenä ja lakivaliokunnan puheenjohtajana hän oli, ruoti hän m. m. mainituissa valiokunnassa nykyisen hallituksen esityksen painovapauslain muuttamisesta, jota esitystä ei voida verratakaan tähän nyt esillä olevaan asetukseen, avoimeen valtakirjaan sanomalehtien teilaamiseksi. Hän ruoti sen, tuon hallituksen esityksen 1938, niin perusteellisesti, että siitä ei jäänyt jäljelle mitään kestävää. Pääasiassa hänen, silloisen lakivaliokunnan puheenjohtajan, nykyisen herra oikeusministerin ansiosta johtui, että n. s. Lex Kekkoesta, kuten tekelettä sanottiin, vaikka sen alla oli ministeri Rautavaaran nimi, ei tullut lakia. Kun sen asetuksen varmentajana, josta nyt on kysymys, on ministeri J. O. Söderhjelm, joka nyt istuu samassa hallituksessa Kekkonen

kanssa, ei mielenmuutokseen voi löytää muuta perustetta kuin: seura tekee kaltaiseksi. Niin, mitä Kekkonen eilen, sitä Söderhjelm tänään!

Herra oikeusministerin esiintymisestä voi kuitenkin lukea sekä riveiltä että varsinkin rivien välistä, että hänelle on ollut hyvin vaikeaa tehdä niin täydellinen mielenmuutos, kuin mikä hänessä on tapahtunut. Herra oikeusministeri torjuu asetusta vastaan suunnatun arvostelun vakuuttamalla, kuten hänen sanansa kuuluvat, „ettei niin sanoakseni tavallisella sanomalehdistöllä ole mitään pelkäämistä tämän asetuksen johdosta, vaikka asetusta jäsikin voimaan”. Se vielä puuttuisi! Sillä, kuten tiedetään, muonittaa „tavallista sanomalehdistöä”, käyttäkseni ministerin sanoja, ainakin neljä virallista tai puolivirallista toimistoa, nimittäin hallituksen tiedotustoimisto, ulkoministeriön sanomalehtiosasto, puolustusministeriön sanomatoimisto ja reklaamivirma Erva-Latvalan sisarputiikki Finlandia-utiset. Mutta yleisö, lehtien lukijat, eivät ole tyytyväisiä, että lehdistömme on niin perusteellisesti yhtäläistetty, kuin on tapahtunut, vaikkapa vapaaehtoisestikin. Siitä kärsii sanomalehdistö kokonaisuudessaan, poikkeuksena eräät suurlehdet, niin kuin esimerkiksi Helsingin Sanomat ja Uusi Suomi, jotka edukseen eroavat muista suomenkielisistä lehdistä siinä, että niillä on varaa hankkia ulkomailta erikoisuutisia, joiden puute muissa lehdistä saattaa ne sitäkin huonompaan asemaan, kun ne ovat muuhun tekstiin nähden enemmän tai vähemmän samanlaistettut.

Oikeusministeri ilmoitti, että esilläolevan asetuksen nojalla on „yhden sanomalehden ilmestyminen toistaiseksi lakkautettu, yhden aikakauslehden yksi numero takavarikoitu”. Kysymyksessä olevat julkaisut ovat sanomalehtiutisten mukaan Suomen Pienviljelijä ja Soihtu. On nyt syytä tarkastaa, onko hallituksella ollut aihetta ryhtyä ainakaan niin ankaraan toimenpiteeseen, kuin mitä lehden lakkautaminen tietää.

Mitä ensinnäkin Suomen Pienviljelijän lakkauttamiseen tulee, niin on syytä huomauttaa, että sen enempää herra oikeusministeri kuin ne sanomalehdetkään, jotka tätä lakkauttamista ovat vaatineet, eivät ole lähemmin osoittaneet lehdestä kirjoitusta tai jonkun kirjoituksen kohtaa, johon lakkautaminen perustuu. Pääasiallisin pe-

ruste tälle lakkauttamiselle on kuulema se, että Suomen Pienviljelijää on luettu Pietarin radiossa. Sivumennen sanoen siellä luettiin tuonnottain myöskin Utta Suomea, eikä sitä ole lakkautettu, niin että se nyt ei minusta ole riittävä lakkauttamisen syyksi. Kun ei ole kuitenkaan mainittu, mitä siellä Pietarin radiossa Suomen Pienviljelijästä on luettu, olen nyt ottanut asiasta selkoa ja saanut tietää, että siellä on tosiaankin luettu Leningradskaja Pravdan julkaisema selostus erästä Suomen Pienviljelijän artikkelista. Tämä niin paljon hälyä aiheuttanut selostus on suomeksi käännettynä seuraavanlainen: „Sanomalehti Suomen Pienviljelijä huomauttaa johtavassa kirjoituksessaan, että Neuvostotasavaltien Liitolla ei ole ollut mitään anastuspyyteitä Suomeen nähden. Täällä kuitenkin ryhdyttiin lujittamaan maan turvallisuutta moskovalaisvastaisessa hengessä. Suomessa on ylläpidetty yhteyttä lännen kanssa eikä ole lainkaan omistettu huomiota itään. Tällainen politiikka on, lehden käsityksen mukaan, johtanut useisiin vakaviin ulkopoliittisiin erehdyksiin. On toivottavaa, lausuu lehti, että suomalainen valtuuskunta onnistuu saavuttamaan pysyviä tuloksia neuvotteluissa.” Se kirjoitus, jota tällä tavalla on referoitu Pravdassa ja Pietarin radiossa, ei ollut kyllä aivan referaatin mukainen. Alkuperäisessä Suomen Pienviljelijän artikkelissa, johon tuota referaattia vertasin, puhuttiin itsenäisyytemme alkuaikojen politiikasta, kun sen sijaan tuosta referaatista voisi saada sen käsityksen, että puhe on ollut nykyhetken tapahtumista. Olen lukenut Suomen Pienviljelijä-lehteä jokseenkin tarkoin ja viimeisimmät numerot aivan kokonaan, ja minun on sanottava, että vaikka siellä onkin harjoitettu tarpeetonta ulkopoliittista huitomista, en ole löytänyt siitä mitään sellaista, minkä voisinkin katsoa olevan ainakaan niin raskauttavaa, että lehdelle on annettu kuolemanrangaistus, mitä sanomalehden lakkautaminen merkitsee.

Lehden lokakuun 11 päivän numeron pääkirjoituksessa, siis heti Suomen ja Venäjän välisten neuvottelujen alettua, lausuttiin m. m.: „Suuren yleisön asia on nyt joka tapauksessa odottaa tyynesti hallituksen toimenpidettä luottaen siihen, että se puolestaan hoitaa nyt alkaneita neuvotteluja maan elinietujen vaatimusten mukai-

sesti. Niittenkin, jotka ovat esiintyneet hallituksen tähänastisen politiikan arvostelijoina, on nyt, kun koko maan edut ovat kysymyksessä, parhaansa mukaan tuettava hallitusta muistamalla, että hallituksen velvollisuus on edustaa koko kansaa ja että koko kansan on tällaisissa tapauksissa asettuttava hallituksen taakse." Sen jälkeen lehti useita kertoja on ilmoittanut vireillä olleiden neuvottelujen suhteen lojaalisuutensa hallitusta kohtaan, ja m. m. marraskuun 11 päivän pääkirjoituksessaan se lausui: „Ehkäpä on syytä huomauttaa myös siitä, että jos Neuvostoliiton taholla uskotaan, että Suomessa esiintyisi ratkaisun helkellä sisäistä hajaannusta ja tässä mielessä käytäisiin kiristämään jousta äärimmilleen, niin olisi se erehdys. On huomautettava, että Suomi on yhä vielä parlamentaarinen maa, jossa monistakin asioista vallitsee suuriakin erimielisyyksiä ja jossa tärkeistään asioista saatetaan käydä keskusteluja menettelytavoista, mutta jossa parlamentaarisen periaatteen mukaisesti kansakunnan elinkysymyksissä asetutaan kokonaisuutena hallituselinten taakse. Voi olla, ettei meidän hallitusrintamamme kovin keinotekoiselta näyttävä yksimielisyys tee tässä suhteessa uskottavaa vaikutusta." Minulla on tässä myös kaikki tämän jälkeen, siis marraskuun 11 päivän jälkeen ilmestyneet Suomen Pienviljelijän numerot, enkä tosiaankaan voi käsittää, kun olen ne lukenut, mitä näissä on sellaista, että lehti voitaisiin kerta kaikkiaan lakkauttaa. (Keskustasta: Luetaanpas ne kaikki!) Minä voin arvoisalle pyytäjälle nämä lainata sitten kuin astun alas täältä pöntöstä.

Lehden kirjoituksissa on ollut paljon kesämätöntä, enkä minä ole mainitun lehden kannattaja saati sitten kirjoittaja, niinkuin on vahingonteon tarkoituksessa nurkissa kuiskailtu. Se, että Sasu Punasen jutut hävisivät Suomen Sosialidemokraatista saattoi ehkä aiheutua siitä, käyttäakseni jälleen herra oikeusministerin sanoja, „että koko maailmalle osoitetaan, ettei tämä sanomalehdistön yksimielisyys ole hallituksen puolelta harjoitetun painostuksen tulos, vaan yksi kansan yksimielisyyden vapaa ilmenemismuoto". Mutta kuka sanoo, etteivät Sasun kirjoitukset vielä joskus ilmestykin. Yli 25 vuotta sitten, maailmansodan alussa, lakkautti keisari minulta lehden, kerta kaikkiaan koko lehden, ja kerrassaan

koko maailmansodan ajaksi. Mutta senkään miehen puhe ei pitänyt, sillä tuli vallankumous, Suomen kansa vapautui keisarista, ja hänen satraapeistaan, ja „kipa kapa" alkoi tämäkin lehti ilmestyä uudestaan, entistä ehompana.

Mitä Soihtuun tulee, jonka viimeksi ilmestynyt numero on takavarikoitu, olen lukenut tuon numeron, joka on tässä edessäkin. (Keskustasta: Hyvähän se oli!) ja sanon, että siinä oli hyvän ohella tuhmaakin, kuten esim. se kohta, jossa vanhaa suomettarelaista maailmankatsomusta tehostaan sanotaan, että „Molotovin puheen jälkeen ei enää voida väittää, että Neuvostoliitto olisi esittänyt vaatimuksia, jotka saattaisivat maamme riippumattomuuden vaaranalaiseksi. Neuvostoliiton ehdotusten tarkoituksena on estää Suomen samoin kuin toisaalta muidenkin pienien kansojen joutuminen imperialististen valtojen taistulentereeksi" (Eduskunnasta: Onko hyvä?). Kun väitetään, että Molotovin puheen jälkeen ei enää voi väittää, että Neuvostoliitto olisi esittänyt vaatimuksia, jotka saattaisivat maamme riippumattomuuden vaaranalaiseksi, niin se on, kuten minä sanoin, sitä suomettarelaista maailmankatsomusta, jota routavuosien aikana täällä hyvin paljon esitettiin (Keskustasta: Se on enemmän marxilaista!), mutta jota Suomen työväki ei ole koskaan hyväksynyt. Ettekö te kuullut, että keisari lakkautti minulta lehden? — Mutta tämän Soihtun kirjoittelun takia ei kuitenkaan sen enempää kuin Suomen Pienviljelijänkään esiintymisen takia olisi ollut tarpeellista antaa esillä olevaa asetusta. Sitä paitsi voimassa olevan lain mukaan olisi Soihtu niinkuin Suomen Pienviljelijäkin voitu takavarikoida, mihin kuitenkin, katsoen puheena olevien julkaisujen vähämerkityksellisyyteenkin, tuskin olisi ollut aihetta.

Suomen kansa on, se tulkoon sanotuksi tässä siltä varalta, että Pietarin radio sieppaisi tästä eduskuntakeskustelusta jotakin, Suomen kansa on yksimielinen suureen asiaan nähden, maamme itsenäisyyteen ja riippumattomuuteen nähden (Eduskunnasta: Mutta ei Soihtu!). Näistä ja ulkopoliittisista asioista kirjoitettaessa voidaan kyllä tehdä tyhmyyksiä, mutta siitä ei sittenkään ole niin suurta vaaraa kuin on siitä, että vapaa lehdistö, sen arvostelu-oikeus, pannaan niin heikkoihin kantimiini

kuin se on tämän asetuksen voimassa ollessa.

Painovapauden merkityksen ovat maamme suurmiehet täysin tajunneet. Niinpä, puhuakseni „suulla suuremmalla”, pari vuosisataa sitten Ruotsi-Suomessa vaikuttanut kuuluisa maamiehemme Pietari Forsskål lausuu kirjoituksessaan „Ajatuksia yhteiskunnallisesta vapaudesta” seuraavaa: „Vapaassa yhteiskunnassa on vihdoin tärkeä myös oikeus saada vapaasti olla yhteiskunnan parasta edistämässä, mutta tätä varten täytyy yhteiskunnan tilan tulla asianmukaisesti tunnetuksi jokaiselle, jotta jokainen saattaisi siitä lausua ajatuksensa. Missä tätä oikeutta puuttuu, ei vapaus ansaitse nimeänsä. Se, mikä koskee sotaa tai mitä muukalaiset tai viholliset voisivat väärin käyttää, kätkeytyäkseen joksikin aikaa useiden tiedoksi tulemasta, ei omien kansalaisten, vaan vihollisten tähden, mutta rauhan asiat ja se, mikä yleensä kuuluu sisäiseen edistykseen, eivät ollenkaan sovellu kansalaisilta kätkeytäviksi. Muuten tapahtuu helposti, että muukalaiset, jotka ainoastaan tahtovat tehdä haittaa, lähettiläilään ja rahojen avulla ottavat selkoa kaikista salaisuuksista, mutta maan asukkaat, joiden tulee antaa sopivia neuvoja, elävät useimmista seikoista tietämättöminä. Jos sitä vastoin koko maan oloista ollaan selvillä, huomaavat ainakin tarkkaavaiset, mikä on hyödyksi, mikä haitaksi. Ja jos tarpeellinen painovapaus vallitsee, voivat he sen ilmaista kaikille. Silloin totuus ja isänmaanrakkaus voivat kaikissa yleisissä neuvotteluissa päästä valtaan ja isänmaan yhteisestä menestyksestä riippuu kaikkien yksityisten onni.” Näin Pietari Forsskål.

Ja setä Topelius lausuu Mietekirjassaan sanomalehdistöstä puhuessaan, että sensuuria ja muita hallinnollisia toimenpiteitä „tehokkaampi on sanomalehtien oma keskinäinen tarkastus, sana sanaa vastaan, totuus valhetta vastaan, puolustus panettelua vastaan”. Ja, tullaksemme omaan aikaamme, kirjoitti, poikkeuslaeista puheen ollen nykyisen opetusministeri Uno Hannulan lehti Pohjolan Sanomat maaliskuussa 1936, ilmeisesti hänen kynällään, seuraavat sanat: „Olettakaammepa vain, että nykyisen hallituksen asemasta olisi fascismin taipuvainen hallitus. Sen taakse — niin hän oletti edelleen — voitaisiin eduskunnassa saada yhtä suuri ryhmä kuin nyt

Kivimäen hallituksen takana on. Se voisi noudattaa samaa parlamentarismia kuin Kivimäen hallitus, ehkäpä eräissä suhteissa mennä muutamia askelmia pitemmälle. Siihen on nimittäin mahdollisuuksia niiden lukuisten poikkeuslakien nojalla, joita kansanvallan turvaksi on säädetty, mutta joita voidaan käyttää myös kansanvaltaa vastaan. Tällainen fascismin taipuvainen hallitus voisi helposti koko voimallaan nojautua ulkoparlamentaarisin voimiin. Ei olisi pakko eduskuntaa poistaa, mutta sen merkitystä voitaisiin aste asteelta vähentää. Eihän Saksassakaan ole eduskuntaa poistettu, mutta jokainen tietää kyllä, mikä merkitys sillä on.” Näin kirjoitti Uno Hannula 1936.

Näiden kolmen Suomen suurmiehen, Pietari Forsskålin, Sakari Topeliuksen ja Uno Hannulan mielipiteisiin, viimeainnut vuodelta 1936, yhdyimme ja allekirjoitamme ne.

On muistettava, että sitä yksimielisyyttä suurissa asioissa, mikä meillä nyt vallitsee, käyttävät hyväkseen omien etujensa taivottelijat. Kuvaavana esimerkkinä on se valistus ja painostus, millä 8-tunnin työaikalain merkitys äskettäin tehtiin tyhjäksi myös ylityökorvauksiin nähden. Työväen täytyi nousta tehtaissa ja työmailla takajaloilleen ennenkuin laki taas saatettiin voimaan ylityökorvauksiin nähden (Oikealta: Kuuluuko asiaan?). Kuuluu varmasti. Poikeus on vielä voimassa ylityötunteihin nähden, mutta ei ylityökorvauksiin nähden, vaan työläiset saavat nyt nuo korvaukset.

Eikä talonpojan asema ole paljon parempi joutuessaan kapitalistien kupattavaksi. Vuosi sitten kirjoitti vientiteollisuksien hakamies, pääkonsuli Solitander kyynilliset sanat siltä varalta, että raakapuun hintaa ruvettaisiin lainsäädännön avulla vakauttamaan vientiteollisuuden trustituessa. Kuunnelkaa nyt nämä Solitanderin sanat, herrat maalaisliittolaiset, jotka myötäilette oikeistoa, myös Vihtori Vesterinen.

Ensimmäinen varapuhemies: Kuuluukohan tämä nyt asiaan?

Puhuja: Herra Solitander kirjoitti: „— — — ylenkatse lakeja kohtaan on erittäinkin kapitalistien keskuudessa saavutta-

nut sellaisen laajuuden, että tullaan käyttämään kaikki mahdollisuudet lain kiertämiseen ja rahojen sijoittamiseen niiden pyörien rasvaamiseen, jotka parhaiten voivat palvella puunjalostuksen asiaa" (Eduskunnasta: Tämä on eri asia!).

Tällaisia ilmiöitä rassaamaan tarvitaan vapaata rasvaamatonta sanomalehdistöä.

Ed. Erich: Herra ensimmäinen varapuhemies! Asianomaisten vastalauseen allekirjoittajien äidinkielen mukaisesti sallittaneen minun ensi aluksi lausua ruotsinkielellä muutama sana edustajien Estlanderin ja Österholmin perustuslakivaliokunnan mietintöön liittämän vastalauseen johdosta ja senjälkeen myöskin hiukan tarkistella edellisen puhujan tässä asiassa antamaa lausuntoa, johon tuskin sen eräisiin kohtiin nähden voi olla panematta vastalauseetta (Eduskunnasta: Aivan!).

Ehuru jag fullt uppskattar de konsekvent liberala principer varav rdm. Estlanders och Österholms reservation är besjälad och djupt högaktar de bägge herrarnas, av vilka den förstnämnda aktivt deltog i fosterlandets politiska liv redan under ofärdsåren, manliga och oförskräckta uppträdande under en längre följd av år, uppfyllda av oro och osäkerhet, synes det mig i detta konkreta fall vara svårt att ansluta mig till den i reservationen omfattade avböjande ståndpunkten till regeringens åtgärder. Till och med den mest principfasta medborgare bör ej förlora sinnet för det nuvarande ögonblickets karga och från utvecklingens normala gång avvikande realiteter, vilka kräva exceptionella åtgärder från en ansvarig regerings sida. Om det fria ordet missbrukas under rådande förhållanden på ett sätt, som är ägnat att lända riket till skada och förfång samt äventyrar dess yttre säkerhet, bör regeringen skrida till sådana åtgärder, som äro närmare föreskrivna i republikens skyddslag. Då denna sistnämnda lag av riksdagen blev antagen, framhölls bland annat från regeringshåll, att enär inga rubbningar åtminstone av mera betydande beskaffenhet förekommit under de senaste tiderna i vårt inre liv, lagen knappast komme att leda till några som helst praktiska åtgärder. Däremot kunde åtgärder måhända bli påkallade av vårt förhållande till yttre makter samt det allmänna världspolitiska läget.

Uppseendeväckande missbruk av ordets frihet har mig veterligen till all lycka även i sistnämnt hänseende ytterst sällan förekommit. Men ett av dessa fall har varit av så upprörande beskaffenhet, att justitieministern ansett sig böra skrida till resoluta åtgärder. Då en periodisk tidskrift nästan på varje sida av sitt senast utkomna nummer yttrat sig kränkande om de s. k. västmakterna och i grova ordalag förolämpat deras ledande män, kan och får detta ej tolereras av regeringen i ett land, som anstränger sina yttersta krafter för att bevara rikets neutralitet och oberoende.

Vid ett socialdemokratiskt möte med enorm anslutning i Stockholm för ett par veckor sedan antogs enhälligt en mycket skarp och utmärkt såväl motiverad som stiliserad resolution mot vissa dunkla element i samhället och deras förhållanden. Dessa böra, så heter det i resolutionen, med iskallt förakt behandlas av hederliga medborgare, som äro besjälade av ansvarskänsla och sinne för tidens djupa allvar. Det är ingalunda uteslutet att detta iskalla förakt kommer att leda även till praktiska lagstiftningsåtgärder, som visserligen under normala tider äro i högsta grad främmande och motbjudande för nordiska rättsbegrepp, men som kunna bliva oundvikliga under exceptionella förhållanden och givetvis återkallas så snart de sistnämnda upphört att finnas till. Denna fråga har i varje fall livligt diskuterats i olika kretsar icke minst i det mäktiga socialdemokratiska lägret, där man tack vare Hjalmar Brantings och Per Albin Hanssons utomordentliga upplysningsarbete har ett utpräglat sinne för det politiska livets realiteter.

Jag emotser, herr första vicetalman, med tillförsikt att grundlagsutskottets betänkande kommer att omfattas av riksdagens övervägande majoritet.

Kun minä en haluaisi rasittaa vanhaa ystävänäi eduskunnan tulkkia lisätyöllä ja ylityöllä, kääntämällä äskeisen lausuman suomenkielelle, saanen itse muutamalla sanalla esittää sen suomeksi, minkä äsken olen ruotsiksi lausunut.

Samalla kuin minä tunnen suurinta kunioitusta niitä todellisia vapaamielisiä periaatteita kohtaan, jotka ilmenevät edustajien Estlanderin ja Österholmin allekirjoittamassa vastalauseessa ja niinikään sitä laille

kuuliaista ja kansalaisvapauksia kunnioittavaa toimintaa kohtaan, joka näillä molemmilla herroilla on takanaan, on minusta mahdotonta ymmärtää sitä kielteistä kantaa, jolla he kysymyksessä olevassa asiassa suhtautuvat hallituksen toimenpiteisiin. Vastalauseajat ovat jättäneet huomioonottamatta, kuinka suhteellista kaikki varsinkin nykyaikana on, ja kuinka itsessään hyvienkin ja kunnioitettavien periaatteiden joskus täytyy väistyä ankaran todellisuuden vaatimusten tieltä.

Kun tämä sama eduskunta hyväksyi tasavallan suojelulain muutamia viikkoja sitten, lausuttiin erikoisesti hallituksen taholta ei ainoastaan se toivomus, vaan myöskin se varma vakaumus, että sitten kun sisäiset olot meidän maassamme ovat suuresti vakaantuneet, lakia ei tässä mielessä tarvitse käyttää. Sitävastoin huomautettiin ulkopoliittisen tilanteen erinomaisesta vakavuudesta ja osoitettiin, että meidän suhteemme vieraisiin valtioihin ja nimenomaan meidän vilpiton halumme säilyttää ehdoton puolueettomuutemme, — puolueettomuutemme, jonka hyväksi me jo olemme niin paljon uhranneet, — saattaa tehdä nykyoloissa eräät poikkeuksellisetkin toimenpiteet välttämättömiksi. Tämä ennustus on valitettavasti toteutunut. Tosin lienee vain parissa kolmessa tapauksessa vapaata sanaa väärinkäytetty valtakunnan turvallisuutta vaarantavalla tavalla. Olisi erinomaisen hyvä, jos saattaisi yhtyä niihin oikeisiin ja kauniisiin mielipiteisiin, jotka ed. Ikola erittäin oivallisessa lausunnossaan asian alkukäsittelyssä esitti, nimittäin, että tuonkaltaiset valtakunnan turvallisuutta vaarantavat julkaisut saataisiin halveksivalla vaikenemisella maailmasta pois. Valitettavasti minun kuitenkin täytyy epäillä, että ed. Ikolan esittämät ajatukset ovat jonkun verran liian optimistisia (Ed. Komu: Ei hän itsekään usko niihin!). Se on paljon mahdollista.

Ed. Räisänen otti äskeisessä lausunnossaan tehtäväkseen puolustaa kahta vapaan sanan tulkkia, jotka kumpikin ovat joutuneet oikeusministerin puolelta poikkeuksellisten toimenpiteiden alaiseksi ja lausui paheksumisensa oikeusministerin, jonka takana varmasti hallitus kokonaisuudessaan on, toimenpiteiden johdosta. Minun täytyy myöntää, että lehteä Suomen Pienviljelijä minä varsin harvoin olen nähnyt, joten

minä siinä suhteessa en voi lausua sitä enkä tätä. Sitä vastoin on käteeni sattunut toisen ed. Räisäsen mainitseman sanomalehden viimeinen numero ja minun täytyy tosiaan ihmetellä, että ed. Räisänen ei ole siinä löytänyt muuta kuin joko sellaista, joka ei varsinaisesti ole paheksuttavaa taikka sitten pahimmassa tapauksessa joitakin tuhmuuksia. Minusta siinä on hyvin paljon enemmän ja hyvin paljon arveluttavaa. Siinähan on paitsi mahdollista muuta roskaa, josta nyt ei ole kysymys ja joka painukoon unholaan, esim. tavattoman vakavia häväistyksiä n. s. länsivaltoja ja niiden johtavia valtiomiehiä vastaan. Nämä kirjoitukset ja tunteenpurkaukset ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät missään tapauksessa ole paikallaan maassa, joka kaikin keinoin ja suurin uhrauksin pyrkii säilyttämään puolueettomuutensa (Eduskunnasta: Oikein!).

Tässä on viitattu siihen, että tuonkaltaisten julkaisujen lukijamäärä on kovin pieni. Muistaakseni juuri ed. Ikola aikaisemmassa puheenvuorossaan tähän viittasi. Epäilemättä niin saattaa ollakin asianlaita, jos lukijakuntaa arvostellaan tilaajamäärän perusteella. En minäkään usko, että noilla julkaisuilla on kovinkaan monta sataa tilaajaa. Mutta sen valitettavampaa on, että niitä ostetaan irtonumeroina kovin paljon, ellei muusta syystä, kuin uteliaisuudesta, — uteliaisuudesta, joka sittenkin saattaa koitua kohtalokkaaksi, koska läheskään kaikilla lukijoilla ei voi edellyttää olevan tarpeellista arvostelu- ja harkintakykyä ja joka on kohtalokasta senkin vuoksi, että näiden julkaisujen kirjoituksiin jo maamme rajojen ulkopuolella on kiinnitetty sangen suurta huomiota. Tällä tavalla juuri sellaiset julkaisut, jotka ed. Räisänen mainitsi, saavat kerrassaan ansiotonta arvonnousua, niinkuin meidän sosialidemokraattien on tapana sanoa.

On lausuttu, että hallituksen toimenpiteet painovapautta rajoittavan asetuksen nojalla olisi viipymättä alistettava tuomioistuimen joko hyväksyttäväksi taikka hylättäväksi. Ne luonnollisesti kävisivät mitättömiksi, ellei tuomioistuin antaisi niille siunausta. Tämäkin on tietysti periaatteessa oikein. Nyt tiedetään kuitenkin, että tällaisenkin jutun käsitteleminen tuomioistuimessa kestää verrattain pitkän ajan. Minä olen laskenut, että lakkautusjuttu tuskin, vaikka

se tuomioistuimessa hyvin kiireellisenä käsiteltäisiin, tuskin ehtisi läpikäydä kaikki oikeusasteet lyhyemmässä ajassa kuin seitsemässä tai kahdeksassa kuukaudessa. On aivan selvää, että se toimenpide, johon hallitus on ryhtynyt, tässä tapauksessa jo olisi saattanut menettää kaiken merkityksensä. Toimenpidenhän on luonteeltaan niin kiireellinen, että se viipymättä on täytöntöönpantava. Minulla puolestani ei ole pienintäkään pelkoa siitä, että nykyinen hallitus, jolla on takanaan suunnilleen taikka jolla ainakin pitäisi olla takanaan suunnilleen se määräänemmistö, jota valtiopäiväjärjestyksen 67 § edellyttää ja jota siis eduskunta voi askel askeleelta valvoa, tuntisi edes pienintäkään halua väärinkäyttää niitä tasavallan presidentille, asiallisesti hallitukselle suotuja oikeuksia, joista nyt on kysymys (Ed. Kares: Eduskuntahan se valvoi ministeri Kekkosenkin menettelyä ja hyväksyi!). — Ja hyväksyi sen täydellisesti, niinkuin pitikin hyväksyä (Ed. Kares: Laittoman teon sanomalehtiä vastaan!). — Että näiden asioiden käsitteleminen hallituksessa tulee tapahtumaan täysin oikeudellisten näkökohtien mukaan, siitä on mielestäni takeena myöskin se, että meidän maassamme ei liene koskaan ollut hallitusta, jossa juridinen kompetenssi olisi niin voimakas kuin nykyisessä. Nykyisen hallituksen jäsenistähän kokonaista viisi on lainopillisen sivistyksen saanut ja muillakin hallituksen jäsenillä on myös oikeuselmästä hyvinkin runsaita ja monipuolisia kokemuksia.

Lopuksi minä en voi olla huomauttamatta siitä, että se, minkä minä tässä olen lausunut, ei suinkaan, niinkuin ehkä joku väittänee (Ed. Kares: Merkitse mitään!) — kyllä se merkitsee aika paljon —, ehkä minun omista ryhmätovereistanikin, ole ristiriidassa todellisen vapaamielisyyden eikä sosialidemokratian periaatteiden kanssa (Ed. Räisänen: Ne ovat niitä Mikon puheita vain!). — Kyllä ne ovat vähän muitakin puheita. Annahan kun minä kerron. Olen itse seurannut tapahtumia Ruotsissa, vaikka kyllä sinä ruotsia ymmärrät, niin ettei se olisi tarpeen sinulle kääntää.

Noin parisen viikkoa sitten pidettiin Tukholmassa suuri sosialidemokraattinen työväen kokous, johon osanotto oli tavattoman runsas. Tämä kokous hyväksyi yksimielisesti erittäin jyrkän ja muodollisesti-

kin oivallisen julkilausuman, jossa kehoitettiin kaikkia velvollisuudentuntoisia ja vallitsevien olojen vakavuuden ymmärtäviä kansalaisia suhtautumaan jääkylmällä halveksimisella sellaisiin hämäriin voimiin, joita siellä ja täällä yhteiskunnassa esiintyy ja joiden toiminta voi koitua suureksi vahingoksi valtakunnan menestymiselle. Minä olen havainnut, että Ruotsissa on eri poliittisissa piireissä vakavasti keskusteltu siitä, riittääkö ainoastaan tällainen jääkylmä halveksiminen, vai eivätkö myöskin samaa tarkoittavat lainsäädännölliset toimenpiteet nykyoloissa voi tulla välttämättömiksi. Olen huomannut, että juuri työläispiireissä tällä viimeainitulla ajatuksella on ollut sangen voimakasta kannatusta, sillä Ruotsin työläiset ovat saaneet oivallista valistusta ja oppineet sellaisten miesten kuin Hjalmar Brantingin ja Per Albin Hanssonin johdolla suhtautumaan valtiollisen elämän realiteetteihin tynesti ja harkitsevasti. Poikkeukselliset toimenpiteet, joita nytkin käsiteltävänä oleva asetus tarkoittaa, ovat luonnollisesti pohjoismaiselle oikeustajunnalle sellaisenaan ikäviä ja vastenmielisiä. Mutta jos vakava aika niitä vaatii, täytyy niihin mennä ja ne on peruutettava heti sen jälkeen, kun säännöllinen elämäntahti on palannut.

Ed. Estlander: Jag har för min del icke ansett det vara nödigt att i detta ärende påkalla omröstning, helst det måste betvivlas, att voteringen, vars utgång på förhand naturligtvis är given, komme att motsvara denna utomordentligt viktiga angelägenhets verkliga betydelse. Min reservation vidhåller jag självfallet och röstar för den, därest förslag därom göres.

Ed. Virkkunen: Kun eduskunta viime lokakuun 3 päivänä käsitteli tasavallan suojelulakia, merkitsin lausunnossani oman kantani erääseen yksityiskohtaan, jota en voinut hyväksyä. Käsityskantani on vieläkin sama kuin silloin. Tämä kanta esitetään nyt perustuslakivaliokunnan mietintöön liitettyssä vastalauseessa. Yhtä vähän kuin vastalauseen tekijöillä on minulla mitään aihetta muuttaa aikaisempaa käsitystäni, jota pidän oikeana. Vastalauseen etu on sekin, ettei sen kannanotto ole kokonaan kielteinen, vaan se osoittaa hallitukselle tien, jota seuraamalla hallitus voisi

tarkoituksensa, jonka kyllä hyväksyn, täysin saavuttaa ottamatta asetukseen sellaista sanontaa, josta ollaan eri mieltä. Oikeusministeri on vakuuttanut, että asetusta tullaan käyttämään yksistään ulkopoliittisia näkökohtia silmälläpitäen. Vakuutus otetaan mielellään varteen, mutta sellaisen antaminen osoittaa, että asetuksen sanamuoto voi antaa aihetta ahtaampaankin tulkintaan. Tämä mahdollisuus on asetuksesta poistettava.

Ed. Wiik: Olen perustuslakivaliokunnassa äänestänyt asetuksen kumoamisen puolesta ja haluan täällä, herra puhemies, perustella kantani.

Meidän kansallamme on useasti ennen ollut tilaisuus oppia antamaan arvoa sanan vapaudelle ja ylipäänsä demokraattisille saavutuksille. On ollut aikoja kansamme elämässä, jolloin on riistetty meiltä nämä vapaudet, jolloin on lakkautettu tai muuten rangaistu sanomalehtiä sillä perusteella, että ne ovat vallanpitäjien mielestä levittäneet vahingollisia mielipiteitä. Silloin huomautettiin lehdistön taholta, että sanomalehtihän ei ainoastaan levitä omia käsityksiään, se ennen kaikkea ilmaisee lukijakuntansa mielipiteet. Tämä totuus kuuluu niihin, jotka ovat pyrkineet unohduttamaan senjälkeen kun Suomi pääsi itsenäiseksi, joten väieraat mahdit eivät enää ole uhanneet sananvapauttamme. Se on siis sanottava uudelleen ja huomautettava siitä, miten sananvapauden periaate kuuluu, että sananvapaus on, ei ainoastaan enemmistöllä ja sen asettamilla vallanpitäjillä, vaan myöskin vähemmistöllä, silloinkin kun se lausuu eriäviä mielipiteitä. Vähemmistö voi muuttua enemmistöksi, jos sillä on mainittu mahdollisuus, ja moni erehdys voi täten tulla oikaistuksi. Sananvapaus on välttämätön sentähden, että muuallakin eikä ainoastaan vallanpitäjien piireissä voi olla käsityksiä siitä, mitä vaativat ne maan „elinedut”, joita asetus tahtoo suojella.

Kun tästä huolimatta on nyt menty supistamaan painovapautta, niin siihen on täytynyt olla erittäin painavia syitä. Mitkä nämä syyt ovat? Ei ole väitettykään, että sanomalehdistö olisi paljastanut valtiosalaisuuksia tai ylipäänsä tehnyt rikoksia tai että se vastaisuudessa todennäköisesti tulisi rikoksia tekemään. Sitä varten tämä

asetus ei ole olemassa. Ja jos rikoksia olisi tehty, niin varmasti kyseessäolevat lehdet olisi jo asetettu syytteeseen.

Kuten oikeusministeri täällä viime täysistunnossa lausui — sillä tässä istunnossa hän valitettavasti ei ole saapuvilla — niin tämä asetus tarkoittaa estää sellaisia lausuntoja, jotka hallituksen mielestä ovat vahingollisia. Asetus tahtoo rajoittaa keskustelua siitä, mitä maan elinedut vaativat. Hallituksen pitäisi siis, niinkuin myöskin tässä keskustelussa on sanottu, suojella vähemmän arvostelukykyisiä kansalaisia vääriltä mielipiteiltä. Onko tähän sitten ilmennyt syytä? Yleisestihän myönnetään, että maamme sanomalehdistö on viime aikoina erikoisen lämpimästi kannattanut hallitusta. Voitaneen sanoa, että maamme lehdistö miltei kokonaan on esiintynyt hallituksen äänenkannattajina. Jos jokin pieni julkaisu on lausunut mielipiteitä, jotka hallituksen ja ehkä myös yleisen käsityksen mukaan ovat väriä, niin tällaisten tilapäisten ja vähäpätöisten syiden takia ei olisi käytävä supistamaan kansanvaltaisen sananvapauden käyttöä vieläpä epämääräisiksi ajoiksi. Ei ole tehtävä sananvapautta riippuvaksi hallinnollisesta vallasta (Oikealta jokin välihuudaus). En kuullut, mitä siellä huudettiin. — Sitä ei ole tehtävä senkään takia, että eivät edes hallituksen kaikki jäsenet ole osoittaneet riittävästi arvostelukykyä omaan julkaisutoimintaansa nähden. Ajattelen erästä laulukirjaa, joka äskettäin on julkaistu puolustusministeriön toimesta. Sen nimi on „Kenttälauluja”. Paitsi että se ylipäänsäkin on alhaisella tasolla, siinä suorastaan esitetään raakuuksia, jotka saattavat vaikuttaa lukijoihin sikäli haitallisesti, että vuosien kuluessa jatkuneen kansansivistystyön tuloksia saatetaan osaksi hävittää miesten ollessa asepalveluksessa ja käytäessä tuollaisia sopimattomia opetusvälineitä. Jos tämä asetus jää voimaan, pyydän, että hallitus sen nojalla tai muullakin tavoin huolehtisi siitä, että sanottu laulukirja poistettaisiin armeijan käytännöstä.

Vastaisuudessa taas saattaa ilmetä tilanteita, jolloin on maallemme välttämätöntä, että mielipiteitä saadaan vapaasti ja kansanvaltaisesti lausua silloinkin, kun ne saattavat olla toisenlaisia, kuin mitä hallitus pitää oikeina. Ne, jotka täällä edus-

kunnassa ovat asetusta kannattaneet, lähetevät kaiketi siitä, että he ovat tällä hetkellä vahvemmalla puolella eivätkä siis välitä toisten sananvapaudesta. Mutta heidän pitäisi ainakin ottaa huomioon, että tilanne saattaa muuttua. Tällaiset poikkeussäännökset pyrkivät olemaan pitkäaikaisia. Se jolla on valta tahtoo sen säilyttää, ja vallan hallussapito saattaa myös houkutellessa sitä käyttämään. Mainitsen esimerkkinä sen asetuksen, joka annettiin Mäntsälän viikon aikana. Mäntsälän kapina likvidoitiin viikossa, mutta asetus pysyi voimassa yli yhdeksän kuukautta.

Tämän asetuksen vaarallisuutta lisää sen sanamuoto, joka on yhtä epämääräinen ja venyvä kuin tasavallan suojelulakikin. Se puhuu lausumista, jotka ovat omiansa vahingoittamaan Suomen elinetoja — pitäisi siis hallituksen ratkaista, mitä Suomen elinedut kulloinkin vaativat.

Sananvapaus kuuluu kansanvaltaisiin kulttuuriarvoihin, joiden kunnioittaminen merkitsee sisäistä voimaa, jota vastoin niiden sivuuttaminen voi usein merkitä sisäistä heikkoutta. Diktatuurimaiden antama esimerkki ei ole houkutteleva, sitä ei olisi täällä seurattava.

Esillä oleva asetus on periaatteellisesti väärä, eikä se käytännössä ole osoittautunut välttämättömäksi. Ehdotan, herra puhemies, että asetus kumottaisiin.

Ed. Brander: Herra puhemies! Sanomalehtien ammattikirjoittajain lausunnot asetusta painokirjoituksiin kohdistuvista toimenpiteistä päätettäessä ovat arvosteltavat jäävien henkilöiden lausumiksi. Valistusfilosofi Rousseau kirjoitti jo 200 vuotta sitten teoksessaan „Tunnustuksia”, miten niiden ammattikirjoittajien omatunto on vaarassa, jotka kirjoittavat saadakseen palkkansa elinkeinonsa kirjoituksiensa rivien luvun mukaan. Tämän kuuluisan ajattelijan lausumat totuudet eivät ole kalvenneet 200 vuoteen. Pyydän edustajaa, toimittaja Räisästä, lukemaan ne uudestaan. Rousseau oli radikaali työväenasiain ystävä, mutta ymmärsi hyvin maalaistenkin työn arvon ja merkityksen yhteiskunnassa. Rousseau antaa ammattisanomalehtimiehelle ajattelemisen aiheita hänen hiljaisina hetkinään parannuksen tekoa varten. Ei oteta siis huomioon näitä liian vapaita elinkeinonsa puolesta puhu-

jen lausuntoja, vaan tehdään asetus, mitä maa nyt tällä hetkellä tarvitsee.

Ed. Linkomies: Herra puhemies! Kun tasavallan suojelulain hyväksyminen siinä muodossa, jossa hallitus sitä vaati säädettäväksi, oli eduskunnassa esillä, vastustin sitä lain epämääräisen ja tulkinnanvaraisen sanamuodon vuoksi. Eduskunta kuitenkin huomattavalla äänten enemmistöllä lain hyväksyi. Nyt on määriteltävä suhtautuminen suojelulain nojalla annettuun, painovapautta rajoittavaan asetukseen, jossa on säilytetty sellaisenaan suojelulain sanamuoto, myöskin se sanonta, jota puolestani olen pitänyt epäonnistuneena. Johdonmukaisuus näyttäisi vaativan, ettei voisi asettua asetustakaan tässä muodossa kannattamaan. Mutta asia ei ole niin yksinkertainen. On olemassa seikkoja, jotka kehoittavat nykyvaiheessa toisenlaiseen kannanottoon. Ensinnäkin on todettava olosuhteiden ratkaisevasti muuttuneen siitä lähtien, jolloin kysymys itse suojelulain sisällyksestä ja sanamuodosta oli täällä ratkaistavana. Olemme joutuneet olotilaan, joka on sotatilan rajalla ja joka kenties tällaisena voi kestää pitemmän aikaa. Tällaisena aikana hallitus kieltämättä tarvitsee laajoja valtuuksia ja olisi pikkumaista tehdä tällaisissa olosuhteissa erimielisyyden aiheita siitä, ovatko valtuudet jonkin verran liian väljiä ja liian epämääräisiä. Meidän täytyy nykyisessä tilanteessa uskoa hallituksen kykyyn ja hyvään tahtoon paljon suuremmissakin asioissa kuin tässä. Nykyinen ajankohta vaatii yksimielisyyttä, eikä tässä ole riittävää aiheita sitä rikkoa. Toiseksi on huomattava, että hallitus on antaessaan asetuksen voinut nojautua eduskunnan laillisessa järjestyksessä hyväksymän lain sanamuotoon. Tosin hallitus olisi voinut ja mielestäni sen olisi pitänytkin juuri yksimielisyyden saavuttamiseksi jättää asetuksesta pois riidanalaisina olleet sanat. Mutta minulle tuntemattomasta syystä hallitus ei ole sitä tehnyt. Se, että hallitus on näin menetellyt, ei kuitenkaan ole riittävä syy vaatia asetuksen kumoamista. Mielestäni näet eduskunnan asiana tällaisessa tapauksessa on lähinnä tarkastaa, onko ollut olemassa edellytykset asetuksen antamiselle ja onko asetus valtuuslain mukainen. Kun ei voi olla erimielisyyttä tällaisen asetuksen ehdottomasta tarpeellisuudesta ja kun halli-

tus sen antaessaan on käyttänyt lain sanamuotoa seuraa tästä, että mielestäni ei voi vaatia asetuksen kumoamista. Tätä asetustahan on jo tarvittu sellaisten painotuotteitten takavarikoimiseksi ja lakkauttamiseksi, jotka ovat olleet omiaan vaarantamaan valtakunnan ulkonaista turvallisuutta, niin vähämerkityksisiä kuin nuo julkaisut oman kansamme ajatusten tulkkeina täällä omassa maassa ovatkin.

On kaksi seikkaa, jotka tekevät yhtymisen perustuslakivaliokunnan enemmistön kantaan vielä helpommaksi. Toinen on se, että painokirjoitukseen kohdistuvasta toimenpiteestä päättää valtioneuvosto kokonaisuudessaan. Jos yksityinen ministeri, esim. sisäministeri, olisi saanut asetuksen myöntämät väljät valtuudet, en puolestani luultavasti olisi voinut tehdä muuta kuin vaatia asetuksen kumoamista, mutta kun koko valtioneuvosto asiallisestikin vastaa toimenpiteestä, on saatu jonkin verran taakeita siitä, etteivät aikaisemmin tapahtuneet erehdykset uusiudu. Toinen tarkoitamani seikka on perustuslakivaliokunnan mietinnön perusteluihin sisältyvä huomautus, ettei asetusta ole pidettävä voimassa kauempaa kuin on välttämättömän tarpeellista. Jos tätä kantaa seurataan, häviää pelko siitä, että hallitus joskus tulevaisuudessa olosuhteiden muututtua käyttäisi lakia sisäpoliittisiin tarkoituksiin. Oikeusministeri onkin vakuuttanut, että sitä ei missään tapauksessa tulla tekemään, mutta joka tapauksessa on syytä erikoisesti alleviivata perustuslakivaliokunnan mietinnön mainitsemaani kohtaa.

Ottaen huomioon nykyisen vakavan ja yksimielisyyteen velvoittavan ajankohdan päädyn puolestani siihen, että yhdyn kannattamaan asetuksen voimassa pysyttämistä.

Ed. Ikola: Mikäli käsitin tein ehdotuksen tämän asetuksen kumoamisesta jo edellisellä kerralla, mutta koska nyt on ehdotuksen tehnyt — ja sellainen kai uudelleen vaaditaan — ed. Wiik, niin yhdyn kannattamaan hänen tekemäänsä ehdotusta, että esillä oleva asetuksumottaisiin ja että hallitus antaisi uuden asetuksen, josta olisi poistettu epämääräinen sanamuoto „tai muita sen elinetuja”.

Ed. Kares: Herra puhemies! Hallitus on jo parisen kertaa antanut asetuksia ta-

savallan suojelulain nojalla. Se on näin ollen tilaisuudessa nyt maan edessä lausumaan, että tasavallan suojelulaki on ollut kovasti tarpeellinen, nyt se nähdään. Ja kuitenkin tällainen johtopäätös nykyisissä oloissa on aivan erehdyttävä, sillä kuluneet viikot ovat meille useamman kerran jo osoittaneet, että tarpeelliset lait mitä tärkeimmissä kansalaisten elämää hyvin läheltä koskevilla asioilla on täällä eduskunnassa voitu hoitaa aivan muutamassa päivässä. Niin että jos siis eräitä asetuksia tai eräitä lakeja, jotka nyt kuuluvat tasavallan suojelulain puitteisiin, olisi, niinkuin niitä todella onkin, tarvittu nykyisenä hetkenä, niin ei mikään olisi estänyt eduskuntaa niitä silloin yhtäkkiä laatimasta. Silloin kun tasavallan suojelulaki oli esillä, meidän taholta se jo sanottiin ja tämä syksy on näyttänyt todeksi, että niin on asian laita. Siis tahdon vain merkille panna, että tasavallan suojelulakia ei näiden lakien tähden olisi tarvittu. Lait olisi kyllä saatu toimeen ilmankin tätä tasavallan suojelulakia.

Kun nyt on kysymys painovapauden supistamisesta niinkin suuressa määrin, kuin tällä asetuksella on tarkoitettu, niin minun täytyy sanoa, että lainsäädäntö tai asetuksen säätäminen tällaisessa asiassa on varsin kaksiteräinen miekka. Minä olen seurannut niitä julkaisuja, jotka nyt tämän asetuksen perustuksella ovat lakkautetut. Suomen Pienviljelijää olen lukenut kai jokaisen numeron, ja minun täytyy myöntää, että on peräti outoa, että suomalaisen miehen taholta tällaisen aikana on voitu tällaista lehteä toimittaa. Se on selittänyt nurin kaikki ne toimenpiteet, joista muut kansalaiset ovat olleet yksimielisiä ja mistä eduskunnassakin on oltu yksimielisiä. Se on nimenomaan vaatinut hallituksen jäseniltä sellaisia matkoja useamman kertaa, joita me muut puolestamme, emme ole katsoneet ensinkään tarpeellisiksi. Siellä on ollut lähetettyjä kirjoituksia rintamalta, joidenkin yksinkertaisten kirjoituksia, jotka kuvailevat niitä vaikeuksia, mitä — emme nyt käytä rintama sanaa — mitä siellä jossakin tietysti on ja joihin miehekkäät miehet ovat alistuneet nurkumatta. Siellä on myöskin liian suuria numeroita tehty niistä vaikeuksista, mitä maanviljelijät ja varsinkin pienviljelijät nykyoloissa ovat joutuneet kärsimään. On selvää, että tällaisia seikkoja voisi kirjoitella kuinka laajalti ta-

hansa, sillä eihän pieni kansa, silloin kun ponnistaa koko voimansa, eihän se voi käydä aivan nuottien mukaan joka kohdassa. Siinä tule kärsimystä puolelle ja toiselle ja luonnollisesti kärsimään silloin useimmiten joutuvat ne, jotka muuten ovat taloudellisesti heikompia. Kaikkea tällaista kirjoittelua voisi löytää. Julkaisu on ollut peräti mahdoton tältä kannalta ja olenkin ollut tilaisuudessa tuomaan hallitusmiehille eräässä kokouksessa esille ajatuksen, että tähän Pienviljelijä-lehteen olisi tartuttava. Minä olen siitä vakuutettu, että eräät kirjoitukset siinä lehdessä, joita olen lukenut, ovat sellaisia, että jo nykyisten lakien puitteissa se olisi voitu lopettaa ajoissa tai että siihen olisi voitu ryhtyä rangaistustoimenpiteisiin. Sanoin sisäasiainministerille kerran: Toistaiseksi minusta riittäisi se, että hänelle, toimittajalle, annettaisiin hallituksen edessä aivan vakava varoitus hänen kirjoitustavastaan. Tämä kaikki on nyt totta, että esim. tämä julkaisu — toista minä en ole paljon seurannut — on ollut arvoton ja sopimaton tähän aikaan. Olen muuten sitä mieltä, että tämä julkaisu olisi voitu tukahduttaa, jos sen ryhmän kaksi edustajaa, joiden äänenkannattaja tämä pyrkii olemaan, olisivat alusta heti aivan julkisesti lausuneet sen, mitä me tiedämme heidän sydämensä pohjasta ajattelevan. He ovat meidän toisten kanssa tässä yksimielisiä, mutta heitä ovat sitoneet eräänlaiset kunnianarukuusyyt, niin että minä tavallaan senkin ymmärrän, mutta uskon, että tämä asia olisi hoidettu silläkin tavalla hyvin. Siis kun tätä puolta katselee, niin asetus tuntuu paikallaan olevalta: Tämöiset lehdet on lopetettava. Mutta kun ottaa huomioon sen äärettömän mitättömän aseman, mitä molemmilla näillä julkaisuilla on — Suomen Pienviljelijä siinä kohdassa, kuin se nykyään on, on täysin arvoton ja sen merkitys maan julkisessa elämässä on aivan olematon. Soihtu, toinen lehti, on tietääkseni aivan samassa asemassa työläisten keskuudessa. Joku sitä uteliaana lukee niinkuin itse puolestani olen Pienviljelijää lukenut vasta nyt näinä viimeisinä viikkoina uteliaisuudesta. Tämä on kaikki nyt selvää itsestään, lehdet ovat aivan mitättömät ja jos niiden mitättömyyttä katselee, niin totisesti tuntuu siltä kuin ruvettaisiin tappamaan kärpistä rautakangella, kun sitä varten asetus julkaistaan. Mutta

siihenkin minä olisin valmis, enkä lopulta tätä asetusta vastustakaan, mutta on siinä toinen puoli. Nimittäin silloin ne päättömät puheet, mitä vastapuolemme taholta yhtä mittaa esitetään julkisesti, että täällä muka on joku tavaton vastarinta sitä poliitikkaa vastaan ulospäin, mitä täällä on noudatettu. Senhän me kuulemme siellä puheissa ja kirjoituksissa yhtä mittaa. Hallitus muka on niin arkeillaan, ettei se edes uskalla eduskunnan julkiseen istuntoon tuoda ehdotuksia, mitä se on tehnyt, ja eri puolilta koetetaan esittää asiaa siltä, niin kuin täällä todellakin olisi joku osa kansaa toisella kannalla näihin maan luovutuksiin y. m. nähden, kuin mitä johtava hallitus. Minusta tuntuu siltä, niinkuin tämmöinen asetuksen hyväksyminen, se antaisi aivan kuin uutta vettä näille vastustajille. Johan me olemme sitä sanoneet. Nyt hallitus itsekin huomaa ja eduskunta itse huomaa, että täällä on semmoinen suuri vastarinta, jota nyt täytyy tämöisillä voimakeinoilla tukahduttaa. Ja se on taasen aivan väärä kuva, aivan väärä kuva tämän maan asioista, ja tämän asetuksen luonne silloin kuvataan aivan vääralta puolelta. Me emme tätä asetusta suinkaan tarvitse saadaksemme tätä kansaa yksimieliseksi ja saadaksemme täällä erimielisyyden äänet vaimenemaan. Tämä kansa on nyt kertakaikkiaan yksimielinen. Minä olen siitä vakuutettu. Ja ne pienet erimielisyyden äänet, jotka ovat ilmenneet täällä — minun täytyy suoraan sanoa, „Pienviljelijä”-lehteä lukiesani minä en ole päässyt sielussani vapaaksi siitä, että siinä on kirjoittajalla muitakin vaikutteita kuin vain asia, jota hän ajaa. Minun täytyy sanoa epäilykseni, että vaikutteet taitavat olla peräti merkittäviä, ja varsinkin, kun ottaa huomioon, että tämänkin lehden tiedot menevät naapurivaltakuntaan ja niitä siellä esitetään, niin sitä selvemmäksi käy myöskin lähde, mistä nämä erimielisyydet virtaavat. Meidän täytyy kaikissa tapauksissa tässä eduskunnassa myöskin julkisesti sanoa, että niihin ilmiöihin nähden, mitä meillä nyt on, tämä asetus koskee mitättömyyksiä mitättömyyttä, sellaista, jonka tähden oikeastaan ei kannattaisi tehdä sitä eikä tätä. Se on meidän julkisesti sanottava ja vastustajainkin on se tiedettävä.

Kun nyt kerran tällä kohdalla ollaan, niin minä en puolestani olisi tuskin halu-

kas äänestämään tästä asiasta puoleen eikä toiseen, sillä tällainen asetus nyt, kun se kerran on ehdotettu, niin se voidaan laatia, vaikka tosin olisi voitu ilman sitäkin toimeentulla. Minua on kyllä ihmetyttänyt aika vahvasti, mitä varten hallitus on tähän asetukseen pannut sen valtakunnan „elinedun”. Tässä on kysymys, niinkuin on hallituksen omalta taholta vakuutettu, vain meidän suhteistamme ulkomaihin ja siitä ulkopoliittisesta asenteesta, missä me nyt olemme. Täällä oikeusministeri kyllä sanoi, että nämä „valtakunnan elinedutkin” tässä asetuksessa pannaan niin sanoakseni ulkopoliittikan puitteisiin. Ei minun ymmärtääkseni asetus itse asetu sille kannalle. Siinä ei käytetä sanaa „ja loukkaa valtakunnan elinetoja”, vaan siinä on „tai”-lause. Se on asia erikseen, että se loukkaa valtakunnan elinetoja ja se tietysti on merkillisen arka kohta tässä kysymyksessä. Tätä asetusta voidaan, jos sitä huonosti käytetään, voidaan käyttää sellaisiinkin tarkoituksiin, jotka eivät suinkaan ole hyviä. Ajatellaan, että täällä tulee erinäisiä puhtaasti sisäisistä asioista jotakin eri mieltä nykyisenä hetkenä, sellaisista asioista, jotka koskevat kyllä valtakuntaa varsin tärkeästi, mutta ei millään tavalla meidän ulkonaista asemaamme. Hallitus voisi käyttää tätä lakia silloin väärin, jos se tahtois. Minä sanon esimerkin. Hallitushan voi pitää valtakunnan elinetoihin kuuluvana senkin, että esim. nykyinen hallitus sellaisenaan pysyy paikallaan, vaikkapa voisi olla syytä muutoksiin puhtaasti sisäpoliittisista syistä. Ja yleensä kaikki seikat voidaan esittää valtakunnan elineduille kovin tärkeiksi. Minä en ymmärrä, mitä hallitus on tarkoittanut, kun se on pannut tähän „elinedut” ja ainoa syy, jolla minä sen ymmärrän, on se, että hallitus on kertakaikkiaan itsepintaisesti tahtonut pitää tämän sanan täällä, koska se sitä puolusti silloin suojelulain aikana ja koska se nyt on tullut sellaiseksi ikäänkuin symboliksi, jonka ympärillä koko tämä suojeluslakijuttu liikkuu. Itsepintaisesti on hallitus pitänyt kiinni tästä sanasta, niinkuin se itsepintaisesti pitää kiinni siitä, että hallituksessa täytyy istua edelleenkin mies, joka on tehnyt pahimman loukkauksen hallitusmiehenä Suomen lakeja kohtaan kuin mitä täällä yleensä on tehty.

Ed. Sundström: Kun hyökätään sananvapauden kimppuun tapahtuu se aina kaunein sanoin. Tästä yleisestä säännöstä ei oikeusministerin lausunto edellisessä istunnossa tehnyt poikkeusta. Mutta juuri se sai minut vakuutetuksi siitä, että tätä asetusta ei voida puoltaa, sillä siinä määrin olivat perustelut heikot ja kestävämmät. Painavin niistä näkyy olevan se, että takavarikoituihin lehtiin on Neuvostoliiton radio ja sanomalehdistö usein viitannut. Olen itse usein seurannut neuvostovenäläisiä lehtiä viime kuukausina ja tehnyt silloin sen mielenkiintoisen havainnon, että „Soihtua” ja „Suomen Pienviljelijää” ei ole ollenkaan niin usein mainittu, mutta sitä vastoin on säännöllisesti julkaistu kohtia IKL:n ja kokoomuslehtien kirjoituksista, joiden nojalla venäläiset osoittavat, että maamme ja hallituksemme valmistavat hyökkäystä Neuvostoliittoa vastaan eivätkä halua sovintoa. Jos oikeusministeri haluaa soveltaa periaatteitansa koko Suomen sanomalehdistön suhteen, olisi hänen pitänyt puuttua näihin asioihin, sillä en voi uskoa, että hän tällaista kirjoittelua hyväksyisi. Joko oikeusministeri ei ole ollut tietoinen tästä tai ne, joiden tehtäviin kuuluu valistaa häntä tällaisissa asioissa, eivät ole sitä tehneet.

Toisena esimerkkinä voin mainita, että myös m. m. Suomen Sosialidemokratista on lainattu uutinen, josta ilmenee suomalaisten reserviläisten omaisten vaikea ja hädänalainen asema. Jos siis oikeusministerin periaatteita ryhdytään puolueettomasti soveltamaan kaikkiin lehtiin, joutuu Suomen sanomalehdistö sellaiseen asemaan, että se ei voi mitään kirjoittaa ja oikeusministeri tulee huomaamaan, että seuraus hänen toimenpiteistään tulee vähitellen olemaan päinvastainen kuin mitä hän toivoo.

Oikeusministerin lausunnon jälkeen minä en katso voivani tätä asetusta puoltaa ja pyydän kannattaa ed. Wiikin tekemää ehdotusta.

Ed. Österholm: Det var rdm. Lin-komies yttrande som föranledde mig att begära ordet. Det synes mig vara skäl att till sakens belysning ytterligare framhålla att icke heller regeringen har varit ense om huru förordningen borde avfattas. Enligt vad som upplystes i grundlagsutskot-

tet ha tvenne av statsrådets medlemmar
anmält avvikande mening.

Ed. Moilanen: Herra puhemies! Sanomalehtimiehenä minä olen sananvapauden kannalla ollut aina ja olen yleensä sitä mieltä, että painovapaudella ei olisi sananvapautta liiaksi rajoitettava. Tämä on niin selvä asia sanomalehtiammatin harjoittajalle, että siitä ei voi olla erimielisyyttä (Ed. Sundström: Pidä kiinni siitä myös!). Mutta on kuitenkin aikoja, jolloin tästä yleisestä periaatteesta täytyy jonkinverran poiketa. Ja vaikka minä kuuntelinkin niin suurella mielenkiinnolla ammattitoverini Ikolan lausuntoa viime istunnossa täällä, niin en minä kuitenkaan voinut siihen täydellisesti yhtyä. Vielä vähemmän minä voin yhtyä ed. Räisäsen tänä päivänä esittämään lausuntoon. Normaalisisissa oloissa tullaan hyvin toimeen säännöllisellä lainkäytöllä eikä tarvita mitään poikkeuslakeja eikä poikkeussäännöksiä. Mutta minun mielestäni eivät ne, jotka ovat vastustaneet nykyisin voimassaolevaa asetusta, ole muistaneet nähtävästi, että nyt ei eletä läheskään normaalisisissa oloissa. Me olemme harjoittaneet koko syksyn täällä poikkeuslainsäädäntöä. Kaikilla aloilla on esitetty paljon uusia säännöksiä entisiin lakeihin, jotka riistävät kansalaisilta ja suuriltakin kansalaisryhmiltä perustuslaillisia oikeuksia. Ja me puramme lakeja, joita olemme laatineet aivan viime aikoinakin. Kaikkeen tähän on täytynyt myöntyä ja taipua isänmaan suuren asian vuoksi, suurten etujen suojelemisen vuoksi. Ja kun minä katson, että sananvapauteenkin on käytävä käsiksi tällä hetkellä, niin minä voin sen täysin ymmärtää. Minulla on kokemusta jo pitkältä ajalta, sellaisiltakin kausilta, jolloin kirjoittaminen oli hyvin vaikeata. Mutta aivan liian paljon pelkäävät ne, jotka luulevat, että tämän asetuksen voimassaollessa ei enää voitaisi mitään kunnonllista kirjoittaa. Kyllä taitava sanomalehtimies aina voipi kirjoittaa, sellaisia asetuksia ei mikään hallitus onnistu laatimaan, asiastakin.

Vaikka siis asetus näyttää tarjoavan hallitukselle keinoja rajoittaa ja estää kaiken arvostelun, jopa kaikista sisäpoliittisistakin asioista, niin ei kuitenkaan millään hallituksella ole rohkeutta mennä niin pitkälle valtuuksiensa käyttämisessä. Täy-

tyy edellyttää että se osaa käyttää tätäkin asetusta asiallisesti ja kohtuullisesti. Minä en puolestani tahdo ryhtyä tuomariksi Pienviljelijää ja Soihtua koskevassa asiassa, niinkuin ed. Räisänen ryhtyi tai ehkä hän ryhtyi sentään paremmin sanoen asianajajana, näiden lehtien asianajajana. Minäkin olen lukenut kumppaakin lehteä vuosikausia ja myöskin tänä syksynä sen vuoksi, että näissä lehdissä on ilmennyt outoa käryä. Minä huomautin tuolta paikaltani ed. Räisäselle, että hän lukisi kaikki ne kirjoitukset, joista hän vain esitti eräitä puolia „Soihdusta” ja „Pienviljelijästä” ja jos hän olisi sen tehnyt, niin minä luulen, että täällä eduskunnassa olisi käynyt kaikille selville, miten sopimattomasti nämä lehdet ovat tänä syksynä kirjoittaneet.

Kun minä eilen sain lukeakseni täydellisesti käännettynä sen artikkelin, joka julkaistiin viime sunnuntaina „Pravdassa” ja kaikissa venäläisissä lehdissä ja joissa useassa kohden koetetaan väittää, että Suomen kansan ja hallituksen välillä vallitsee syvä juopa, täydellinen erimielisyys siitä, mitenkä ulkopoliittikkaa Venäjän kanssa nykyään on hoidettava, niin minä en voinut tulla muuhun tulokseen kuin siihen, että nämät väitteet eivät voi perustua mihinkään muuhun kuin valitettavasti niiden kahden pienen ja merkityksettömän sanomalehden kirjoituksiin, joissa on toisenlaista kantaa esitetty kuin mitä maan sanomalehdistössä on esitetty.

Täällä on mainittu kokoomuspuolueen lehtiäkin siteeratun Moskovassa ja viimeksi ed. Sundström mainitsi, että ne ovat esittäneet ulkopoliittisesti väärää kantaa, ne ovat muka pitäneet yllä jotakin sotakiikkaa, johonka olisi pitänyt oikeusministerinkin kajota. Sellainen lausunto ei ole suinkaan sekään oikeaan osunut. Sellaisia kirjoituksia ei ole esiintynyt kokoomuspuolueen eikä minkään muunkaan puolueen lehdistössä. Täällä on tahdottu kaikissa sanomalehdissä pitää kiinni isänmaan koskemattomuudesta ja itsenäisyydestä, mutta niissä parissa lehdessä, jotka täällä on mainittu, niissä on esiintynyt valitettavasti toisenlainen kanta, ja niiden lehtien kirjoituksille on annettu paljon suurempi merkitys, kuin mikä niille olisi annettava.

Minä puolestani siis katson voivani kannattaa puheenaolevan asetuksen voimassa pitämistä (Ed. Österholm: Sanomalehtimie-

henä!). Sanomalehtimiehenä juuri ja nykyisenäkin aktiivisena sanomalehtimiehenä. Minä luulen, että se kiinnostaa minua paljon enemmän kuin entisiä sanomalehtimiehiä tämä asia, mutta sittenkin katson voivani sen tehdä. Kuitenkin sillä edellytyksellä, että hallitus käyttää tätä asetusta järkevästi, puolueettomasti ja oikeudenmukaisesti.

Ed. Räisänen: Minä en oikein käsitänyt Erichin puheenvuoroa, hän kun sanoi, että hän on kokonaan eri mieltä minun kanssani, mutta lopuksi hän kuitenkin oli samaa mieltä. Hän vain voimallisesti, paljon voimallisemmin kuin minä lausui arvostelunsa Soihdusta ja Pienviljelijästä, vaikka sanoi, ettei hän ollut viimeainittua lukanut. No, jokainen temperamenttinsa mukaisesti. Mutta kun minä sanoin Soihdusta, sen valtiopoliittisesta kirjoittelusta, että siitä huokui routavuosien aikainen suomettarelainen maailmankatsomus, niin kyllä se oli hyvin voimallisesti sanottu. Esimerkiksi ed. Moilanen sen kyllä ymmärtää, vaikka minun, ikävä kyllä, täytyy todeta, että hän on vanhoilta perustuslaillisilta linjoilta luisunut sinne myöntöväisyyssuunnan linjoille. Kun ed. Erich edelleen sanoi, että nykyisen hallituksen kokoonpano on takeena siitä, ettei tätä asetusta tulla väärinkäyttämään, koska ei ole mitään poikkeuslakeja väärinkäytetty, niin minä pyytäisin nyt huomauttaa, että muita poikkeuslakeja on väärin käytetty. Siellä istuu mies, jota on arvosteltu tänä päivänä, ministeri Kekkonen. Viipurin asemalla hän lokakuun puolivälin seuduilla, tai vähän ennen, pikapäissään antoi määräyksen, että maassa pitää panna kommunisteja kiinni, ja niin pistettiin 270 ihmistä kiinni, ihan syyttömiä useimmat. Muutamien päivien perästä ne piti vapauttaa, mutta ne oli linnassa käytetty ja niille oli jo puettu siellä „vanginrokki” ylle. Ei tämä ole oikeaa poikkeusasetusten ja poikkeuslakien käyttöä. Poikkeuslakien ja asetusten antamiseen nähdessä täytyy olla hyvin varovaisia kun hallituksessa kerran on semmoisia kritiikittömiä ministereitä, niin kuin juuri ministeri Kekkonen. Ja kun nyt on kysymys vapaasta sanasta, olen minä sitä mieltä, että tälle tielle ei pitäisi lähteä. Olkoon, että julkisessa sanassa kirjoitetaan varomattomuksiakin, mutta kun on täl-

lainen asetus käytettävänä, estetään sillä sellainen yhteiskunnassa tarpeellinen kritiikki, jota ilman ei voida olla.

Ed. Erich: Minuun teki hyvin ikävän vaikutuksen se, että täällä aletaan yksityistä hallituksen jäsentä näissä oloissa erikoisesti moittia hänen toimistaan enkä minä tahdo ollenkaan kajota siihen puoleen edellisen puhujan lausuntoa. Mutta kun ed. Räisänen väittää minun puhuneen kahdesta lehdestä, jotka ovat törkeästi painovapautta väärinkäyttäneet, niin minä tahdon oikaista ed. Räisäsen käsitystä. Minähän nimenomaan sanoin, että en katso voivani sanoa mitään „Suomen Pienviljelijä” nimisestä lehdestä, koska minä olen nähnyt ainoastaan yhden ainoan numeron siitä, jota vastoin olen tutustunut „Soih-tuun”, ja se arvostelu, jonka siitä annoin, oli ehdottomasti pikemminkin liian lievä kuin liian ankara.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Wiik ed. Ikolan kannattamana ehdottanut, että asetus kumottaisiin. Kutsun tätä ed. Wiikin ehdotukseksi.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka hyväksyy perustuslakivaliokunnan ehdotuksen, äänestää „jaa”; jos „ei” voitaa, on ed. Wiikin ehdotus hyväksytty.

Puhemies: Äänestys toimitetaan avoimella lippuäänestyksellä.

„Jaa” äänestävät seuraavat edustajat:

Aarniokoski, Aattela, Annala, Arhama, Asikainen, Bonsdorff, Brander, Bryggari, Eerola, Erich, Eskola, Fagerholm, Frietsch, Furuholm, Haga, Hakala, A. Halonen, T. Halonen, M. Hannula, U. Hannula, Havas, Heikkilä, Heikkinen, Helenelund, Heljas, Hiilelä, Hildén, Hiltunen, Hirven-salo, Holmberg, Honka, Horelli, Huittinen, Huotari, Hurtta, Hämäläinen, Hästbacka, Jokinen, Joukanen, Junes, Juutilainen, Kaijalainen, Kajala, Kallia, Kallio, Kallio-

koski, Karjalainen, Karveti, Kekkonen, Kekäläinen, Kemppi, Ketonen, Kettunen, Kilpi, Kirra, Kivioja, Kivisalo, Kleemola, Koivisto, Koivulahti-Lehto, Koivuranta, Komu, Koponen, Kuittinen, Kujala, Kukkonen, Kulovaara, Kupari, Kuusisto, K. Kämäräinen, V. H. Kämäräinen, Kääräinen, Lahtela, Lampinen, Lehtokoski, A. Lehtonen, O. Lehtonen, Lepistö, Leppälä, Lindqvist, Lindström, Linkomies, Linna, Lohi, Lonkainen, Lumme, Luoma-aho, Luukka, Löthman-Koponen, Malkamäki, Malmivuori, Mangs, Metsäranta, Miikki, Mikkola, Moilanen, Murtomaa, Mustasilta, Mäkeläinen, Määttä, Möttönen, Nikkola, Niskanen, Niukkanen, Nokelainen, Nurmesniemi, Paasonen, Paksujalka, M. H. Peltonen, O. Peltonen, Penttala, Pilkama, Pilppula, Pitkäsilta, Pohjannoro, Pyy, Pyörälä, Pärssinen, J. Raatikainen, U. Raatikainen, Rantala, Rantamaa, Raunio, Reinikainen, Salmela-Järvinen, Salmenoja, Salmiala, Salo, Salovaara, Saukkonen, Schildt, Sillanpää, Soini, Soininen, Susitaival, Suurkonka, Syrjänen, Tanner, Teittinen, Tervo, Toivonen, Tolonen, Tolppanen, Tukia, Turkia, Turikka, Turunen, Tuurna, Törngren, Wainio, Welting, Vesterinen, Wickman, Vilhula, Wirtanen, Voionmaa ja Väisänen.

„Ei” äänestävät seuraavat edustajat:

Ampuja, K. Andersson, Estlander, Ikola, Jern, Johansson, Kylänpää, Perho, Rydberg, Räisänen, Sundström, Svento, Wiik ja Österholm.

Poissa äänestyksestä ovat seuraavat 28 edustajaa:

G. Andersson, von Born, Cajander, Hackzell, Heiniö, Inkinen, Kares, Kivimäki, Kokko, Korvenoja, Kullberg, Luostarinen, Oksala, Paavolainen, Pekkala, Pennanen, Pitkänen, Pohjala, Rytinki, Saarinen, Simonen, Sinisalo, Tarkkanen, Turja, Wenman, Virkkunen, Virranniemi ja Östenson.

Puhemies: Avoimessa äänestyksessä on annettu 157 jaa- ja 14 ei-ääntä.

Eduskunta on hyväksynyt perustuslaki-valiokunnan ehdotuksen.

Asia on loppuun käsitelty.

9) Ehdotus toivomukseksi esityksen antamisesta maatalouden perusluoton jakelun järjestämiseksi.

Esitellään maatalousvaliokunnan mietintö n:o 12 ja otetaan ainoaan käsitte-lyyn siinä valmistelevasti käsitelty ed. Niskasen y. m. toiv. al. n:o 41, joka sisältää yllämainitun ehdotuksen.

Puhemies: Käsittelyn pohjana on maatalousvaliokunnan mietintö n:o 12.

Keskustelu:

Ed. Niskanen: Herra puhemies! Käsiteltävänä olevan aloitteen perusteluissa määritellään lähemmin ne syyt, joiden aiheuttama epäkohta on pakottanut kyseellisen aloitteen jättämiseen, joten nyt, kun tiedän eduskuntaa kiinnostavan suuremmat kysymykset, en lähde niitä jokaiselle, ennen kaikkea maaseutuedustajille ennestään tuttuja asioita uudestaan kertaamaan. Sitäpaitsi, kun varmaankin eduskunta lukemalla aloitteen on tullut tietoiseksi, mistä on kysymys, en siis viivytä eduskuntaa pitkällä selonteolla tutussa asiassa. Kuitenkin kun maatalousvaliokunta asiaa käsiteltyään päätyy hylkäävään ponteen ja kantaansa perustellessaan lausuu m. m. näin: „Valiokunnan käsityksen mukaan maatalouden perusluoton jakelussa yleensä ei ole sovellettava samoja periaatteita ja luottoehtoja kuin asutuslainoja annettaessa koska viimeksimainittujen lainanantoehtoihin nähden ovat määräävinä asutustoiminnassa varteenotettavat erilaiset näkökohdat”, siksi lausun asiasta muutaman sanan.

Kun on nimenomaan kysymyksessä varsinainen maatalouden perusluotto, eikä suinkaan tilapäinen liikeluotto, niin on varsin vaikea käsittää maatalousvaliokunnan ottamaa kantaa muuten, kuin että maatalousvaliokunta katsoo ensiksi, että 3 %:lla saatu luotto on asutuslainan saajille jo riittävän alhainen, se on että 3 %:n koron hyvin voi maksaa mies, joka uudisasukkaana korpeen kotinsa rakentaa ja siellä hallan ja karun luonnon kanssa kamppailen itsellensä ja perheelleen leivän hankkii. Nykyisin suurin piirtein lamassa oleva asutustoiminta täysin osoittaa, että 3 %:n korko on uudisasukkaan maksettavana yli-